

PRAWO PRACY

Kontrola trzeźwości pracowników

Ustawa z dnia 1 grudnia 2022 roku o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw wdraża do polskiego porządku prawnego prawo wprowadzenia przez pracodawcę – gdy jest to niezbędne do zapewnienia ochrony życia i zdrowia pracowników lub innych osób lub ochrony mienia – kontroli trzeźwości pracowników lub kontroli na obecność w ich organizmach środków działających podobnie do alkoholu (wykaz środków działających podobnie do alkoholu zostanie określony w rozporządzeniu). 13 stycznia 2022 roku zakończono prace nad ustawą w Parlamencie, więc ustawa czeka tylko na podpis Prezydenta.

Należy zaznaczyć, że obecnie pracodawca ma obowiązek niedopuszczenia do pracy pracownika, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że stawił się

on do pracy w stanie po użyciu alkoholu lub spożywał alkohol w czasie pracy. Na jego żądanie lub na żądanie pracownika badanie stanu trzeźwości pracownika przeprowadza uprawnio-

ny organ powołany do ochrony porządku publicznego (policja). Uprawienie to wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nowelizacja przewiduje jednak dodatkowo, że to pracodawca ma prawo do przeprowadzenia przedmiotowej kontroli oraz że obejmuje ona także kontrolę na obecność środków działających podobnie do alkoholu (narkotyków). Do tej pory brak było podstawy do przeprowadzenia takiej kontroli przez pracodawcę.

krwi powyżej 0,5‰ alkoholu albo obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³). Oznacza to, że za równoznaczne ze stwierdzeniem braku obecności alkoholu w organizmie pracownika uznaje się przypadki, w których zawartość alkoholu nie osiąga lub nie prowadzi do osiągnięcia wartości właściwych dla stanu po użyciu alkoholu. W przypadku niestwierdzenia

w organizmie pracownika albo obecności alkoholu wskazującej na stan po użyciu (tj. gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi od 0,2‰ do 0,5‰ alkoholu albo obecności w wydychanym w powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³) albo na stan nietrzeźwości (tj. gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenia we

obecności alkoholu w organizmie pracownika, która wskazywałaby na to, że pracownik znajduje się w stanie po użyciu alkoholu albo w stanie nietrzeźwości, okres niedopuszczenia pracownika do pracy jest okresem usprawiedliwionej nieobecności w pracy, za który pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Za stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do niego lub spożywanie alkoholu (lub zażywanie środka działającego podobnie) w czasie pracy **pracodawca będzie mógł zastosować karę pieniężną.**

Określenie warunków kontroli

Określenia grupy lub grup pracowników objętych kontrolą trzeźwości (lub kontrolą na obecność w organizmie środka działającego podobnie do alkoholu) i sposobu przeprowadzania kontroli, w tym rodzaju urządzenia

wykorzystywanego do kontroli (rodzaju alkomatu), czasu (przed rozpoczęciem wykonywania pracy/w trakcie) i częstotliwości (codziennie/cotygodniowo) jej przeprowadzania, pracodawca będzie miał obowiązek doko-

nać w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie pracy albo w obwieszczeniu, jeżeli pracodawca nie będzie objęty układem zbiorowym pracy lub nie będzie obowiązany do ustalenia regulaminu pracy.

Niedopuszczenie do pracy

Zgodnie z ustawą pracodawca nie dopuści pracownika do pracy, jeżeli kontrola trzeźwości wykaże obecność alkoholu w organizmie pracownika wskazującą na stan po użyciu alkoholu albo stan nietrzeźwości (lub wykaże obecność środka działającego podobnie do alkoholu), ale także gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie (a więc bez przeprowadzania kontroli), że pracownik stawił się do pracy w stanie po użyciu alkoholu albo w stanie nietrzeźwości lub spożywał alkohol w czasie

O wprowadzeniu kontroli **pracodawca będzie miał obowiązek poinformowania pracowników** nie później niż 2 tygodnie wcześniej.

pracy (analogicznie w przypadku środka działającego podobnie do alkoholu). W regulacji przewidziano więc dwa tryby prowadzące do niedopuszczenia do pracy pracownika. Dopiero po niedopuszczeniu pracownika do pracy, na żądanie pracodawcy lub pracownika niedopuszczonego do pracy badanie stanu trzeźwości pracownika (lub na obecność środka działającego podobnie do alkoholu) przeprowadzać będzie uprawniony organ powołany do ochrony porządku publicznego.

Odpowiednie stosowanie

Ustawa wprowadza możliwość przeprowadzania kontroli trzeźwości oraz kontroli na obecność w organizmie środków działających podobnie do alkoholu także przez przedsiębiorców niebędących pracodawcą, zatrudniających osoby fizyczne na innej podstawie niż stosunek pracy (np. na podstawie umów zlecenia, umów o dzieło) lub osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek. Ustawa w powyższym zakresie ma wejść w życie w terminie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp.k. to zespół doradców prawnych z wieloletnim doświadczeniem. Kancelaria skupia swą działalność w obszarze przedsiębiorczości prywatnej, w tym rodzinnej. Prawnicy doradzają w procesach sukcesyjnych i planowania sukcesyjnego, jak również w procesach inwestycyjnych, przekształceń, połączeń czy przejęć. Specjalizują się w zakresie prawa spółek, prawa papierów wartościowych i rynku kapitałowego, prawa bankowego i finansowego, prawa nieruchomości oraz prawa własności intelektualnej. Dostarczają kompleksowe rozwiązania prawne dla przedsiębiorców z kapitałem polskim i zagranicznym. Zespół prowadzi bloga www.crisislaw.pl oraz bloga www.rodzinywbiznesie.pl

TEKST: **Patrycja DADOS**

Radca prawny w Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp.k., doradca przedsiębiorcom w obszarze ich bieżącej działalności w zakresie prawa handlowego, prawa pracy oraz prawa bankowego. Specjalizuje się w korporacyjnej obsłudze spółek prawa handlowego, fundacji rodzinnej.

Kontrola trzeźwości

Kontrola trzeźwości ma objąć badanie przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego za pomocą urządzenia posiadającego ważny dokument potwierdzający jego kalibrację lub wzorcowanie (alkomat). Badanie polega na stwierdzeniu braku obecności alkoholu

